

σιον ἀναφέρει ὁ περιηγητής Venables, εἰς τὸ ὅποῖον ἔνασχολοῦνται ἀδιακόπως 3000 ὑποκείμενα. Περὶ δὲ τῆς καταστάσεως τῶν εἰς ἐργοστάσια δουλοπαροίκων λέγει ὁ αὐτὸς περιηγητής τὰ ἐπόμενα: 'Οπόταν συστηθῇ μέγα τι ἐργοστάσιον, ὃπου ὑπάρχει παντοτεινὴ ἐργασία, οἱ χωρικοὶ Θεωροῦνται πλέον ὡς μισθωτοί· ἀντὶ δὲ νὰ λαμβάνωσι μερίδιον γῆς, ἀπὸ τὴν γεωργίαν τοῦ ὅποιου νὰ τρέφωνται, πληρόνονται διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν, καὶ ἀφίνονται νὰ προβλέψωσι τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα. Ἀληθεύει μὲν διὰ ὁ κύριος αὐτῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ δουλεύωσιν εἰς τὸ ἐργοστάσιόν του, καὶ νὰ τοὺς δίδῃ μάλιστα ὃσον ἡμερομίσθιον Θέλει· πλὴν τοῦτο κανονίζεται ὑπὸ τῆς συνηθείας, καὶ ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ πληρόνονται οἱ δουλοπάροικοι ὡς καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἔλευθεροι ἐργάται, δὲν ἔχουν κοινῆς δίκαιον τι νὰ παραπονεθῶσι.'

'Επειτὴ δὲ συνέχεια.

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

'Ἄριθ. 5.

ΘΑΥΜΑΤΑ.—ΜΕΡΟΣ Β'.

ΕΙΝΑΙ τάχα δυνατὸν, ἡμεῖς οἱ τὴν σήμερον ζῶντες νὰ εἰρωμενοὶ ικανὰς ἀποδείξεις διὰ τοπάλαι ἐνηργοῦντο Θαύματα; Νὰ πιστεύωμεν διὰ ἀληθῶς ἔγιναν Θαύματα, τὰς ὅποιας ποτὲ δὲν εἴδομεν, ἀλλὰ τὰς ὅποιας μόνον εὑρίσκομεν ἐξιστορούμενας διὰ συνέβησαν πρὸ 1800 ἑτῶν; Συμφωνεῖ τάχα μὲ τὸν ὄρθδον λόγον νὰ πιστεύωμεν διὰ ησαν ποτὲ ἀνθρώποι, οἵτινες διὰ τῆς ἀφῆς ἢ μ' ἔνα λόγον ίάτρευαν τοὺς τυφλοὺς, καὶ ἀνέσταιναν τοὺς νεκροὺς, καὶ καθησυχάζαν τὸν κλύδωνα τῆς Θαλάσσης, καὶ μὲ ὀλίγους ἄρτους ἔτρεφαν χιλιάδας;

Βέβαια ταῦτα πάντα καθ' ἔαυτὰ εἶναι δυσκολοπίστευτα· καὶ ἂν εἰς ἀρχαῖον τι βιβλίον ιστοροῦντο μεγάλαι θαύματα, μηδὲν ἀποτέλεσμα προξενήσασαι μέχρι τῆς σήμερον ὑπάρχον, καὶ μὴ ἔχουσαι κάμιαν σχέσιν μὲ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, τότε ἡδύναμεδα ἵσως εὐλόγως ν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῶν. 'Αλλ' ὡς πρὸς τὰ Χριστιανικὰ θαύματα τὰ πρᾶγμα ἔχει πάντη ἀλλέως. Ταῦτα σφιγκτῶς συνέχονται μέ τι, τὸ ὅποῖον τὴν σήμερον βλέπομεν ἐμπροσθέν μας: ἦγουν, μὲ τὴν ὑπαρξίαν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας εἰς τόσον μέγα μέρος τοῦ κόσμου. Παρ' οὔδενὸς τωόντι δὲν ἐμποροῦμεν ν' ἀπαιτήσωμεν, ὥστε νὰ πιστεύσῃ τὶ πολλὰ παράξενον καὶ ἀπίθανον, ἔκτὸς ὅπόταν ὑπάρχῃ τὶ ἔτι μᾶλλον παράξενον καὶ ἀπίθανον ἐκ τοῦ ἐναντίου μέρους. Καθαυτὸ δὲ τοῦτο ἀληθεύει ὡς πρὸς τὰ Χριστιανικὰ θαύματα· διότι, δονοὶ καὶ ἂν ηναι θαύμαστὴ ὀλόκληρος ἡ Εὐαγγελικὴ Ἰστορία, τὸ θαύμαστότατον ἀπάντων εἶναι διὰ χωρικὸς Ἰουδαῖος κατώρθωσε νὰ μεταβάλῃ τὴν θρησκείαν τοῦ κόσμου. Νὰ ἐπιτύχῃ μὲν εἰς τοῦτο χωρὶς τὴν παράστασιν θαύμάτων ὁποιωνδήποτε, ἡθελεν εἰσθαι πρᾶγμα παραδο-

έντερον ὅλων τῶν εἰς τὰ Εὐαγγέλια θαύμάτων· νὰ ἐπιτύχῃ δὲ διὰ πλαστῶν θαύμάτων, χωρὶς κατ' ἀλήθειαν οὐδὲν νὰ ἐνεργηθῇ, ἡθελεν εἰσθαι ἀφ' ὅλα τὸ πλέον ἀπίστευτον. "Ωστε οἱ μὴ θέλοντες νὰ πιστεύωσι τίποτε παράδοξον δὲν ἐμποροῦν οὐδὲ τοῦτο ν' ἀποφύγωσιν, ἀπιστοῦντες εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ χρεία νὰ πιστεύσωσι κατὶ ἀκόμη παραδοξότερον, ἀν ἀποβάλωσι τὸ Εὐαγγέλιον.

Συμβαίνει δὲ τοῦτο οὐχὶ μόνον ὡς πρὸς τὰ τῆς θρησκείας, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς ἄλλα πολλά. Συγχάνεις ἀναγκαζόμεδα νὰ πιστεύσωμεν εἰς τι πολλὰ παράξενον, διὰ νὰ μὴ πιστεύσωμεν εἰς ἄλλο ἔτι πλέον παράξενον. Παραδείγματος χάριν, γνωστὸν εἶναι διὰ εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου εύρισκονται δστρακα πλησίον εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρέων, χιλιάδας ἐνίστε ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Εἶναι δὲ βέβαια πολλὰ δυσκολοπίστευτον διὰ ἐκάλυψη ποτὲ ἡ θάλασσα τόπους, οἵτινες κεῦνται τὴν σήμερον τόσον ὑπεράνω αὐτῆς. Καὶ ὅμως εἰμεδα ἡναγκασμένοι νὰ πιστεύωμεν τοῦτο, ἐπειδὴ δὲν ἐμποροῦμεν νὰ συλλογισθῶμεν ἄλλον τινὰ τρόπον, δστις νὰ μὴν ἦναι πολὺ πλέον ἀπίστευτος, δι' οὗ ἀπετέθησαν ἔκει τὰ δστρακα ταῦτα.

'Ωσαύτως καὶ ὡς πρὸς τὴν Εὐαγγελικὴν ιστορίαν. Είμεδα βέβαιοι διὰ ὁ Χριστιανισμὸς ὑπάρχει τώρα, καὶ διὰ ἐπεκάλυψη τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πολιτισμένου κόσμου· γνωρίζομεν δὲ καὶ διὰ κατὰ πρῶτον οὔτε εἰσήχθη οὔτε διεδόθη μὲ τὴν βίαν τῶν δπλων, ὡς ἄλλαι τινὲς θρησκεῖαι. Νὰ πιστεύωμεν δὲ διὰ ἔλαβεν ὑπόδογήν καὶ πρώδευσεν εἰς τὸν κόσμον χωρὶς θαύμάτων, ἡθελεν εἰσθαι τὸ αὐτὸ καὶ νὰ πιστεύωμεν κατὶ θαύμαστότερον δλων τῶν εἰς τὰς Γραφὰς ἀναφερομένων θαύμάτων.

'Αλλ' ἐνδέχεται νὰ εἰπωσι τινὲς, διὰ οἱ ἀρχαῖοι 'Ιουδαῖοι καὶ 'Εθνικοὶ, οἵτινες τόσον ἐπίστευαν εἰς μαγικὰς τέχνας καὶ εἰς δαιμόνια, πρέπει νὰ ησαν πολὺ ἀδύνατοι καὶ εὐκολόπιστοι· καὶ διὰ κατὰ συνέπειαν δυνεχόμενον νὰ ἔδιδαν πίστιν εἰς πλαστὰ θαύματα χωρὶς ἐπιμελῆ τινὰ ἔρευναν. Τοιόντι, ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει διὰ ησαν ἀδύνατοι καὶ εὐκολόπιστοι· ἀλλ' ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ εὐκολόπιστία των αὐτη οὐδέποτε ἡθελαν παρακινήσειν αὐτοὺς νὰ πιστεύσωσι τὰ μὴ σύμφωνα μὲ τὰς παιδικὰς αὐτῶν προλήψεις, καὶ ἐλπίδας, καὶ ἐπιθυμίας· μάλιστα δλων τὸ ἐναντίον. "Οσον μᾶλλον ἀδύνατοι καὶ εὐκολόπιστοι εἶναι τις, τόσον δυσκολώτερον πείθεται εἰς τὸ ἐναντίον τῶν συνήθων αὐτοῦ δοξασιῶν καὶ κλίσεων. Δέχεται μὲν προθύμως πᾶν διὰ συμπίπτει μὲ τὰς προλήψεις αὐτοῦ· ἀνθίσταται δὲ πεισματωδῶς κατὰ πάσης ἀποδείξεως, ητις εἰς αὐτὰς ἐναντιοῦται.

'Αλλὰ τῶν 'Ιουδαίων καὶ τῶν 'Εθνικῶν πᾶσα πρόληψις ἐναντιοῦτο εἰς τὴν θρησκείαν, τὴν ὑπὸ τοῦ 'Ιησοῦ καὶ τῶν 'Αποστόλων διδασκομένην· δθεν καὶ ητον ἐπόμενον νὰ πράξωσιν οἱ πλέον εὐκολόπιστοι ἐξ αὐτῶν ἀκριβῶς ἔκεινο, τὸ ὅποῖον αἱ ιστορίαι μας λέγουν διε πραξιν· ηγουν, ἀκρίτως ν' ἀπορρίψωσι τὴν θρησκείαν,

εὐχαριστούμενοι μὲν ἀσθενῆ καὶ ἄτοπον μέθοδον τοῦ
ἔνηγειν τὰ θαύματα. Ἀλλ' ἂν καὶ οἱ ἔχθροι τοῦ Ἰη-
σοῦ ἦσαν τόσον εὐκελόπιστοι περὶ μαγικῆς, οὐδέποτε
ὅμως ἤθελαν προσδράμειν εἰς τὴν πρόφασιν αὐτήν, ἢν
ἥμπορουν ν' ἀρνηθῶσι τὴν ὑπαρξίν τῶν θαυμάτων ὅλως
διόλου. Μετὰ πλειστέρας χαρῆς βέβαια ἤθελαν δι-
σχυρίζεσθαι, εἰ δυνατὸν, δτι θαύματα ποσῶς δὲν ἔγι-
ναν, παρὰ ἔνηγειν αὐτὰ ὡς διὰ μαγείας γενόμενα· κα-
θότι ἡ πρόφασις αὗτη μόνον ἴσχυε ν' ἀποδεῖξῃ δτι ὁ
Ἰησοῦς, μ' ὅλα τὰ θαύματά του, ἵσως δὲν προηλθεν
ἐκ Θεοῦ· ἐνῷ, ἢν τὸ μέτρον τῶν δεῖξωσιν δτι αὐτὸς ἡ οἱ
Ἀπόστολοί του εἶχαν ἐπιγειρθῆσειν ν' ἀπατήσωσι τὸν
λαὸν διὰ πλαστῶν θαυμάτων, τοῦτο διαιμῆται ἤθελεν ἐκ-
θέσειν αὐτοὺς εἰς τὴν τοῦ κόσμου περιφρόνησιν ὡς γότ-
τας καὶ πλάνους.

Εἰς τὸ ἔννυχτον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγ-
γέλιου ἀναγινώσκομεν, διτὶ ἐπιμελῶς ἔξετασαν οἱ τῶν
Ἰουδαίων ἡγεμόνες τὴν ἀλήθειαν Θαύματός τινος γενο-
μένου ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ εἰς ἀνθρώπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.
Καθαυτὸ δὲ τοῦτο ἐμποροῦμεν νὰ ἡμεϑα πεπεισμένοι
διτὶ ἔγινε καὶ ὡς πρὸς ἄλλα Θαύματα· ἀν δὲ οἱ ἔχθροι
τοῦ Ἰησοῦ ἡμπόρουν νὰ φωράσωσι καὶ νὰ ἔξελέγχωσι
κευδός τι ἢ δολιότητα, προθύμως ἤθελαν τὸ κάμειν,
πειδὴ τοιούτοις τρόπως βέβαια ἤθελαν εὐθὺς ἀνατρέψειν
ὅλας τὰς ἀξιώσεις του.

Σαφές λοιπὸν εἶναι ὅτι ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ εὔκολοποι
στία τῶν ἀνθρώπων ἐκείνου τοῦ καιροῦ κατ' οὐδένα τρό^π
τον δὲν ἦθελαν προδιαθέσειν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ πιστεύ^σ
στοι θάματα γινόμενα ὑπὲρ Θρησκείας, ηπειρίς ἐναντιοῦ^σ
το εἰς τὰς ἑαυτῶν προλήψεις· ἀλλ' ὅτι, ἐξ ἐναντίας, οἱ
οιοῦστοι ἦθελαν κλίνειν, οἱ μὲν ἐπιμόνως ν' ἀπορρίπτωσι
ἡνὶν Θρησκείαν, οἱ δὲ μόνον βαθμηδὸν καὶ βραδέως νὰ
ἡνὶν δεχθῶσιν, ἀφοῦ ἐπιμελῶς ήρεύνων τὰς ἀρχαὶας
προφητείας, καὶ εἴρισκαν ὅτι ἐπεβεβαίοναν αὐτήν.
Ἵστο τὸ δὲ καθαυτὸ διηγοῦνται αἱ ιστορίαι μας.

Φαινεται ἄρα βέβαιον, ὅτι οἱ τοῦ κατιροῦ ἔκεινον ἀπι-
τοῦντες Ἰουδαῖοι καὶ Ἐθνικοὶ δὲν ἡμπόρουν οὔτε
κιὰν ἀμφιβολίας νὰ ρίψωσιν εἰς τὸ ὅτι τὰ θαύματα
ληπτῶς ἔγιναν· ἐπειδὴ, ὡς προϊπάμεν, ἂν ἦδναντο,
στρένως ἤθελαν τὸ κάμειν, καὶ οὕτως ἐκδέσειν εἰς πε-
ιρρόνησιν τὸν Ἰησοῦν ὡς γόντα καὶ πλάνον. Ὁμολο-
γήσαντες δὲ τὰ θαύματα, καὶ εἰς μαγείαν ἀποδόντες
νῦτχ, (ώς μέχρι τῆς σήμερον οἱ ἀπιστοῦντες Ἰουδαῖοι),
μαρτυρήσαν τρόπον τινὰ ὅτι ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ἀπόδειξις,
ετα τὴν ἀκριβεστάτην ἔρευναν ὑπὸ τῶν πικροτάτων
χθρῶν, ἵτο διόλου ἀναμφισβήτητος, εἰς τὸν χρόνον
αἱ εἰς τὸν τόπον, καθ' ὃν ἐλέγετο ὅτι ἐνηργήθησαν.

TO ΦΥΤΟΝ ΤΕΙ.

Το τέλι ή τσαΐ είσηχθε κατά πρώτων εἰς τὴν Εύρω
την ὑπὸ τῆς Ὀλλανδικῆς Συντροφίας τῶν Ἀνατολικῶν
Ινδῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἔκατον-
αετηρίδος εἰς δὲ τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου τὴν σῆμερον ἡ
ρρήσις αὐτοῦ εἶναι τόσον ἐκτεταμένη, πρώτην φορὰν με-
τεναπίσθη ἀλλίνου ἐξ τῆς Ολλανδίας τὸ 1666



Τὸ τοῦ γεννᾶται εἰς τὴν Κίναν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν.
Οἱ Σιναῖ μεταχειρίζονται αὐτὸῦ ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων. Καλλιεργεῖται δὲ μόνον εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Κινεζῆς αὐτοκρατορίας μεταξὺ τῆς 30ης καὶ 33ης μοίρας τοῦ βορείου πλάτους. Τὸ ἀρκτικώτερον μέρος τῆς Κίνας ἥθελεν εἰσθαι παραπολὺ ψυχρόν. τὸ δὲ νοτιώτερον ὑπὲρ τὸ δέον θερμόν. Υπάρχουν δύνας καὶ δύλιγαν τινὲς μικραὶ ψυταλίαι πλητίου τῆς Καντόνης

Ο Θάμνος τοῦ τοστίου γίνεται ἀπὸ σπόρους, οἵτινες ἀποτίθενται κατὰ στίχους, τέσσαρας ἢ πέντε πόδας ἀποκεχωρισμένους· τόσον δ' ἀβέβαιος εἶναι ἡ βλάστησις αὐτῶν, ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἴθαγενὲς κήριμα τῶν, ὥστε εἰς πᾶσαν τρύπαν σπείρονται ἐπτὰ ἢ ὅκτω σπόρους. Ή γῆ, ὅπου βλαστάνουν, ἐπιμελῶς καθαρίζεται ἀπὸ ἄγριο.
χορτα· καὶ δὲν ἀφίνονται ποτὲ οἱ Θάμνοι νὰ ὑψωθῶσι
ιαλλού παρ' ὅστον εὐχόλως φθάνει ἀνθρώπου χείρ. Συν-
ήγονται δὲ τὰ πρῶτα φύλλα τὸ τρίτον ἔτος μετὰ τὴν
σποράν· ἀφοῦ τὰ δένδρα γένωσιν ἐπτὰ ἢ ὅκτω χρόνου, τὸ
προϊὸν κατατά οὐ ποδεέστερον, ὥστε ἐκβάλλονται διὰ
νὰ σπαρθῶσιν αλλα.

Τὰ ἀνθη εἶναι λευκόχροα, ὅπωστοῦ ὁμοιάζοντα τὸ
ἄγριον λευκὸν ρόδον· κατόπιν τῶν ἀνθέων φαίνονται
μαλακοὶ πράσινοι κόκκοι, ἔκαστος περιέχων ἀπὸ ἔνα
ἴως τρεῖς λευκούς σπόρους. Βλαστάνει δὲ τὸ φυτόν
καὶ εἰς χαμηλάς καὶ εἰς ὑψηλάς τοποθεσίας· ἀλλὰ
πάντοτε ἀκμάζει καλήτερα καὶ γεννᾷ φύλα τῆς ἀρίστης
ποιότητος, ὅπόταν παράγεται εἰς λεπτὸν πετρώδες γάμα.

Τὰ φύλα συνάγονται ἀπὸ μίαν ἔως τέσσαρας φοράς εἰναι χρόνον, κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ δένδρου. Κοινότερον φυλλολογοῦσι τρίς τοῦ ἐνιαυτοῦ· πρῶτον, περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἀπριλίου· δεύτερον, περὶ τὸ μέσον τοῦ Θέρους· τέταρτον δὲ κατὰ τὸν Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον. Τὰ πρωτοσύλλεκτα φύλλα ἔχουν τὸ λεπτότερον χρῶμα καὶ τὴν ἀρωματικώτεραν ὀσμὴν, ἐνταυτῷ καὶ τὴν ἐλαχίστην ποστήτηα εἴτε ἵνων εἴτε πικρότηος. Τὰ τῆς δευτέρας συναγωγῆς φύλλα ἔχουν καὶ τὸ χρῶμα ὀλιγώτερον ζωηρὸν, καὶ τὰς λοιπὰς ποιότητας κατωτέρας· τὰ δὲ τῆς τετρίτης εἶναι βαθέος πρασίνου χρώματος, καὶ ὀλιγωτέρας εἴτε ἀξίας. Κρέμεται δὲ ἡ ποιότης ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τοῦ δένδρου ἐπ' αὐτοῦ γεννηταῖς τελεταῖς.